

Vērtēšana

Snieguma līmeņu apraksts (SLA)

16.03.2021

Vērtēšanas kritēriji

- **Kontrolsaraksts: «ir» vai «nav» jeb «1» vai «0»**
- **Vērtēšanas shēma**
  - 2 – pilnīgi pareizi
  - 1 – pareizi, bet ir nepilnības
  - 0 – nav
- **Snieguma līmeņa apraksts**
  - Kritēriji
  - Snieguma apraksts dažādos kvalitātes līmeņos atbilstoši kritērijiem

Snieguma līmeņa apraksts (SLA)

Snieguma līmeņu apraksts ir vērtēšanas rīks:

- ietver kvalitatīva snieguma pazīmes;
- atklāj katras pazīmes kvalitātes pakāpes.

Pētījumu rezultāti:

- **LATVIJĀ**

- Latvijā snieguma līmeņu aprakstus izmanto summatīvajā vērtēšanā, piemēram, vērtējot esejas.
- Mazāka pieredze ir SLA (rubrikas) kā skolēnam mācību procesā noderīga rīka izmantošanā.

- **PASAULĒ**

- Dažādās vecuma grupās un jomās – SLA (rubrikas) izmantošanas pozitīva ietekme uz mācīšanos.
- Iespēja precīzāk izvērtēt katru snieguma dimensiju un sniegt skolēniem noderīgu AS, kā arī izvērtēt, kur mācību procesā nepieciešami uzlabojumi.

Ko var vērtēt ar snieguma līmeņu aprakstu (SLA) palīdzību?

- Kompleksus SR, ko mācīs ilgtermiņā
- Noteiktas prasmes (piemēram, iegūt informāciju no rakstīta teksta)
- Specifiskus uzdevumus (piemēram, izveidot prezentāciju)
- Caurviju prasmes (piemēram, sadarbības prasmes)

SLA saturs un struktūra

Kritēriji (neatkarīgas kvalitātes pazīmes)

- Fokusēts uz tiem kritērijiem, kuri ir nozīmīgi SR apgūvē;
- Kritēriju skaits ir pietiekams, lai atspoguļotu sasniedzama rezultāta kompleksumu;
- Kritēriju neatkarīgums.

Līmeņi un to apzīmējumi (sācis apgūt, turpina apgūt, apguvis, apguvis padziļināti)

- Līmeņu skaits atbilst sasniedzamā rezultāta kompleksuma pakāpei.

SLA līmeņi un to apzīmējumi

1. Mēģina standartu/2. Tuvojas standartam/3. Sasniedz standartu/ 4. Pārsniedz standartu

Sācis apgūt/ Turpina apgūt/ Apguvis/ Apguvis padziļināti

Iesācējs/Praktizētājs/ Lietpratējs/Eksperts

Kā veidot SLA?

SLA apzīmējumi

Skolēna sniegumu var daļēji attiecināt uz apgūstamo prasmi, darbība ir neprecīza un aptuvena.

Skolēna sniegums ir vispārīgs, kopumā attiecas uz nepieciešamo darbību.

Skolēna sniegums ir precīzs, tā pamatā ir pierādījumi un spriedumi.

Skolēna sniegums ir precīzs un pārliecinošs, parāda temata ierobežojumus un kompleksumu.

Kritēriji	1. Sācis apgūt	2. Turpina apgūt	3. Apguvis	4. Apguvis padziļināti
...	Īss vērtēšanas kritēriju apraksts			
...				

Prasme	1. līmenis Mēģina standartu	2. līmenis Tuvojas standartam	3. līmenis Sasniedz standartu	4.līmenis Pārsniedz standartu
Atrast informāciju tekstā (prasmes dimensijas - kāda informācija un kādā tekstā jāmeklē; situācija skolēnam ir mācīta vai jauna; lasīšanas stratēģijas)	Atrod tieši izlasāmu (burtisku) informāciju (piem., konkrētā tekstā atrodama atbilde uz konkrētu jautājumu, atrod konkrētu terminu, jēdzienu).	*Atrod pazīstamu, bet ne burtiski izlasāmu informāciju (piem., tekstā tas pateikts citiem vārdiem; formula, kas atbilst konkrētai situācijai; ...)	Atrod daļēji pazīstamu informāciju (piem., jāatrod atslēgas vārdi vai jāpieņem lēmums -ir vai nav)	Atrod tekstā kompleksu informāciju (atslēgas vārdi +...)
	Vienkārši un pazīstami vārdi neliela apjoma viena veida tekstā.	Vienkārša veida tekstā; var būt vairāki teksti (fragmenti)	Teksts dots divos veidos (vienlaidus teksts, tabula, shēma, grafiks, diagramma, ...), teksts var saturēt nezināmus terminus, ...	Nezināma konteksta teksts dots kompleksi (vairākos veidos) , nepieciešams izmantot informāciju no visiem tekstiem.
	Lasīšanas stratēģija dota	Lasīšanas stratēģija dota	Lieto viena veida lasīšanas stratēģiju	Lieto dažādas lasīšanas stratēģijas

Prasme	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<p>Sadarbojas grupā, atbildīgi un līdzvērtīgi iesaistoties grupas darbā, veicot mācību uzdevumu</p>	<ul style="list-style-type: none"> •pēc skolotāja uzaicinājuma piedalās plānošanā; •neizrāda iniciatīvu; •atsaucas uz lūgumu sekot grupas darbam, lai uzdevums būtu paveikts atbilstoši un laikā, tomēr grūti paveikt sev uzticēto bez citu iesaistīšanās; •nav gatavs veikt uzlabojumus 	<ul style="list-style-type: none"> • bez uzaicinājuma nereti piedalās plānošanā, uzklausu citus; •veic sev uzticēto pienākumu, nereti nepieciešams grupas biedru vai skolotāja pamudinājums; •nelabprāt pieņem ierosinājumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem, tomēr veic tos 	<ul style="list-style-type: none"> • plāno darbību un to secību, kopīgi sadala darba uzdevumus un atbildību; •uzņemas atbildību par savu darba daļu un paveic to, ja nepieciešams, veic uzlabojumus; •kontrolē sadarbības procesa norisi, atbalsta citus; •pieņem kopējus lēmumus par darba norisi. 	<ul style="list-style-type: none"> •uzņemas iniciatīvu plānot darbību un to secību, kopīgi sadala darba uzdevumus un atbildību; •uzņemas atbildību par savu darba daļu, palīdz citiem, iesaka uzlabojumus, veic tos; •kontrolē sadarbības procesa norisi, palīdz un atbalsta citus, seko līdzī grupas darba efektivitātei •pieņem kopējus lēmumus par darba norisi.

Kā lietot snieguma līmeņa aprakstus (SLA)?

Pirms
uzdevuma
veikšanas

Darba
pilnveidošanai

Skolēnu
savstarpējam
vērtējumam

Darba
vērtēšanai

Skolēnu
iesaiste SLA
veidošanā

Vērtējumu
likšanai

- SLA paredzēts vairākkārtējai lietošanai ilgstošā laika periodā.
- Skolēni saņem SLA temata sākumā, veic uzdevumus, saņem atgriezenisko saiti atbilstoši kritērijiem, veic nākamo uzdevumu un turpina vingrināties.
- Temata noslēgumā skolēni saņem vērtējumu, atbilstoši šim pašam SLA.
- Skolēni, lietojot SLA, kopā ar skolotāju vai patstāvīgi var sekot savai individuālajai izaugsmei.

Labā snieguma līmeņa apraksta pazīmes

- Mācību satura apguvei būtiski snieguma kritēriji un skaidras to dimensijas;
- Skaidri nodalīti snieguma līmeņi;
- Vienkārša, skaidra, skolēnam draudzīga valoda;
- Izcelti atslēgas vārdi;
- Fokuss uz būtiskajām prasmēm un kopīgo, vispārīgo, nevis uz konkrētam uzdevumam specifisku sniegumu.

Raksturīgās problēmas

- Kritēriju iekļaušana, kuri nav saistīti ar sasniedzamo rezultātu.
- Nav iekļauti visi nozīmīgākie kritēriji, kritēriji neatspoguļo kvalitāti.
- Sniegums tiek aprakstīts, izmantojot vērtējošo valodu, vai arī tiek skaitītas lietas.

Kā izvērtēt izveidotā SLA kvalitāti?

	4.
Kritēriju skaidrība	Katrs kritērijs ir atšķirīgs, skaidri definēts un pilnībā atbilst mācību situācijai.
Līmeņu nošķiramība	Katrs līmenis ir atšķirīgs; līmeņi skaidri un loģiski progresē.
Vērtējumu nepārprotamība	Kad SLA izmanto dažādi vērtētāji, vērtējumi vienmēr sakrīt.
Vadlīnijas skolēniem	SLA kalpo gan kā vadlīnijas uzdevuma veikšanai, gan kā galvenais atskaites punkts uzdevuma vērtēšanā.
Mācīšanās mācīties (atbalsts metakognīcijai)	Skolēniem tiek regulāri norādīts uz SLA kā uz instrumentu, ar kura palīdzību sekot līdz savu zināšanu un prasmju attīstīšanai.
Skolēnu iesaiste SLA izveidē un lietošanā*	Skolotāji un skolēni kopīgi veido SLA; skolēni tos izmanto savstarpējai vērtēšanai un pašvērtējumam.

Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka ir uzsākta plānotā sasniedzamā rezultāta apguve.</p> <p>Skolēns demonstrē sniegumu ar pedagoga atbalstu zināmā tipveida situācijā. Skolēnam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei.</p> <p>Skolēnam jāturpina sistemātiski mācīties, lai sekmīgi apgūtu tālāko mācību saturu.</p>	<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs.</p> <p>Skolēns demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā arī mazāk zināmā situācijā, pēc vajadzības izmanto atbalsta materiālus.</p> <p>Dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei.</p> <p>Skolēnam jāturpina nostiprināt noteiktas atsevišķas zināšanas, izpratni, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes.</p>	<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs.</p> <p>Skolēns demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā.</p> <p>Uzdevumu izpilda patstāvīgi.</p> <p>Skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē.</p>	<p>Skolēna sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes mācību jomā, caurviju prasmes un attieksmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts padziļināti un tas ir noturīgs. Spēj pamatot atbilstošās stratēģijas izvēli.</p> <p>Skolēns demonstrē sniegumu zināmā tipveida situācijā, nepazīstamā un starpdisciplinārā situācijā.</p> <p>Skolēns ir sagatavots mācību satura turpmākai apguvei nākamajā klasē.</p> <p>Šis līmenis nenozīmē, ka skolēns ir pārsniedzis šajā klasē noteikto sasniedzamo rezultātu.</p>